

VAN RAPPORTEN NAAR ACTIE, HOE DE CHEMISCHE MAAKINDUSTRIE IN EUROPA TE REDDEN?

“Er zijn rapporten genoeg verschenen. We weten wat we moeten doen om de concurrentiekracht van de Europese chemische maakindustrie te redden.” Dat zegt VVVF-directeur Jaitske Feenstra in een gesprek over de sprong van rapporten en het nieuwe regeerakkoord naar actie in de praktijk.

TEKST: KEES JAN VAN KESTEREN
FOTO'S: VVVF / EUROPEAN UNION (©FREDERIKBEYENS)

In februari vond de jaarlijkse EU Industry Summit plaats. Deze bijeenkomst met de top van de EU, de lidstaten en het bedrijfsleven draait maar om één vraag: hoe kan de Europese industrie sterker, concurrerender en toekomstbestendig worden? De EU Industry Summit geeft richting aan het Europese industriebeleid en VVVF-directeur Jaitske Feenstra was erbij, samen met collega Jeroen Hagman.

Om even de achtergrond te schetsen: de Europese industrie heeft het moeilijk. Bedrijven kampen met hoge energieprijzen, strenge en soms trage regelgeving en stevige concurrentie uit landen waar produceren goedkoper is. Dat kan ertoe leiden dat fabrieken worden gesloten en productie buiten Europa wordt verplaatst. Dat is problematisch, ook in het geval van de chemische sector. Deze staat immers aan de basis van sectoren als bouw, energie, gezondheidszorg, verpakkingen en mobiliteit.

Heel andere vibe

“Het is goed om te zien dat de boodschap die de industrie de afgelopen jaren heeft uitgedragen, is doorgedrongen tot de politieke top in Europa”, vertelt Feenstra. Daarbij doelt ze op de boodschap dat er concrete maatregelen nodig zijn om de industrie in Europa te versterken.

Feenstra was altijd verbaasd, en ook verontwaardigd, over het gemak waarmee in het verleden weleens werd gesproken over het verplaatsen van industrie. “Bij de vorige summit waren het de CEO's die om ondersteuning vanuit de politiek vroegen. Nu waren het de politici, die het belang van een sterke economie en industrie benadrukten. Het is goed om te merken, dat de sfeer nu echt wel is veranderd. Er hing een heel andere vibe. De waarde van de industrie werd weer duidelijk erkend.”

‘Het is goed om te zien dat de boodschap die de industrie de afgelopen jaren heeft uitgedragen, is doorgedrongen tot de politieke top in Europa’

Die waarde is volgens Feenstra niet alleen economisch, maar ook strategisch. “We leven in een veranderende wereld. We hebben immers te maken met de tariefheffingen van de Verenigde Staten en het dumpen van producten door China. Het is de industrie die mede bepaalt hoe onafhankelijk je bent als Europa en hoe weerbaar. Je kunt het continent alleen beschermen met een sterke economie. We zullen de barrières tussen de lidstaten af moeten breken als we concurrerend willen zijn.”

Goed geluisterd

Een van de sprekers tijdens de top was Ursula Von der Leyen, de voorzitter van de Europese Commissie. “Von der Leyen heeft overduidelijk goed geluisterd naar de industrie”, concludeert Feenstra. “Ze sprak over de stappen die nu echt gezet moeten gaan worden. Ze benadrukte ook het belang van hogere investeringen en het versterken van Europese industrieketens. Opvallend was ook dat ze wees op ‘gold plating’ van de lidstaten; het toevoegen van extra eisen aan EU-wetgeving.”

Dat is een belangrijk punt voor de VVVF en sluit aan bij haar kernboodschap: “Wij willen een eerlijk, concurrerend speelveld voor de bedrijven in de chemische maakindustrie. Dat geldt wereldwijd, maar zeker ook binnen Europa. De lidstaten en de Europese Unie moeten daarvoor samen optrekken.”

In de speeches van de Franse president Macron en de Duitse bondskanselier Merz kwamen diezelfde boodschappen terug. “Natuurlijk zag je wel nuanceverschillen tussen deze twee regeringsleiders, maar de hoofdboodschap was duidelijk: beiden willen ervoor zorgen dat de industrie in Europa blijft. Dat was positief.”

Merz en Macron benoemden in hun bijdrages ook het belang van het Europees Parlement. “De Europese Commissie kan plannen voorstellen en de Raad kan het ermee eens zijn, maar het Europees Parlement heeft ook een stem. Leden van het Europees Parlement zijn gekozen en willen waarschijnlijk herkozen worden. Daardoor lijken ze minder gericht op het geopolitieke toneel en zijn meer bezig met wat er in de lidstaten gebeurt. Dat betekent dat we als VVVF meer contact met hen gaan zoeken om het belang van de industrie duidelijk te maken.”

Critical Chemicals Alliance

De VVVF is toegetreden tot de Critical Chemicals Alliance (CCA). Dit is een nieuw samenwerkingsverband van de Europese Commissie,

EU-lidstaten en de chemische industrie. De CCA wil eraan bijdragen dat Europa voldoende eigen chemische productie houdt en niet te afhankelijk wordt van import uit andere werelddelen.

De officiële start van de CCA vond begin dit jaar plaats op Chemelot, een van de belangrijkste chemieclusters van Nederland. “Voor ons is het natuurlijk belangrijk om op dit soort platformen aanwezig te zijn en mee te praten. Door deelname kunnen we ervoor zorgen dat er geen blinde vlekken ontstaan en dat ook de belangen van de chemische maakindustrie worden behartigd.”

De alliantie behandelt een breed spectrum aan onderwerpen. Van specifieke ‘kritieke’ stoffen tot betaalbare energie, goede infrastructuur, snellere vergunningen en investeringen in moderne, schonere installaties. “Deze alliantie laat zien dat de chemie een Europese kernsector is. De input vanuit de alliantie helpt ons ook weer in onze gesprekken met de ministeries om de boodschap van de bedrijven mee te geven.”

Precisie-oppervlaktetesten opnieuw **gedefinieerd**

ELCOMETER 1720 ABRASIE- EN WASBAARHEIDSTESTER:

Voor verffabrikanten is het essentieel dat een coating bestand is tegen reiniging. De Elcometer 1720 Abrasie- en Wasbaarheidstester biedt een gecontroleerde omgeving om jarenlange slijtage in enkele minuten te simuleren.

Lange termijn doelstellingen

Het idee achter de alliantie is dat bedrijven weer durven investeren als de randvoorwaarden beter zijn en er een duidelijke markt is voor innovatieve, klimaatvriendelijke producten. “We praten hier over lange termijn doelen en die sluiten aan op de aanbevelingen uit de bekende rapporten van Draghi en Wennink.”

Het is volgens Feenstra wel bekend wat er moet gebeuren om de positie van de Europese industrie in het algemeen en de chemische maakindustrie in het bijzonder te verstevigen. “Maar we komen niet vanzelf

van de rapporten naar de benodigde actie. Het is tijd dat de politiek er een klap op geeft. We blijven als VVVF trekken en duwen om dat voor elkaar te boksen.”

Dat zal ook met het nieuwe kabinet nog wel nodig blijven. Coalitiepartijen D66, CDA en VVD namen weliswaar een aantal van de aanbevelingen uit de bekende rapporten van Draghi en Wennink over, maar Feenstra houdt haar twijfels. “De plannen op zich zijn veelbelovend. Maar het is een minderheidskabinet. Het is dus maar de vraag of deze regering in staat zal zijn haar plannen uit te voeren.”

Draghi en Wennink

De rapporten van Mario Draghi, opgesteld in opdracht van de Europese Commissie, en voormalig ASML-topman Peter Wennink, gemaakt op verzoek van de Nederlandse regering, delen dezelfde analyse: Europa en Nederland verliezen terrein door lage investeringen, achterblijvende productiviteit en te weinig gebruik van nieuwe technologie.

Op Europees niveau pleit Draghi voor een veel actievere industriepolitiek. Volgens hem moet de Europese Unie met name meer investeren in strategische technologieën zoals kunstmatige intelligentie, halfgeleiders, biotechnologie en schone energie. Dat betekent hogere publieke investeringen, maar vooral ook het losmaken van meer privaat kapitaal. Daarom zet hij in op beter werkende kapitaalmarkten, zodat start- en scale-ups makkelijker financiering kunnen vinden.

Een concrete uitwerking van die ambitie is de Industrial Accelerator Act, die de Europese Commissie op 4 maart 2026 presenteerde. De Europese Commissie wil met deze wet strategische, industriële sectoren voor de EU behouden en verduurzamen, zoals de chemische industrie.

Draghi pleit verder voor eenvoudiger regels, snellere procedures en meer Europese coördinatie. Dat zou moeten leiden tot minder versnippering tussen lidstaten en meer gezamenlijke keuzes over welke sectoren strategisch belangrijk zijn. Het rapport van Wennink vertaalt deze lijn naar Nederland. Hij doet een aantal concrete aanbevelingen. Zo stelt hij dat Nederland extra moet investeren in een beperkt aantal domeinen waar het sterk kan zijn, zoals digitalisering en AI, klimaattechnologie, life sciences en veiligheid.

Volgens de oud ASML-topman zijn daarvoor tientallen miljarden euro's nodig in onderzoek, innovatie en moderne productiefaciliteiten. Geheel in lijn met het Draghi-rapport pleit ook Wennink voor snellere vergunningverlening, betere energie- en netwerkinfrastructuur en nieuwe financieringsinstrumenten, zoals een nationale investeringsbank, om risicovolle innovaties te ondersteunen.

Regeerakkoord

Het regeerakkoord van het nieuwe kabinet leunt deels op de aanbevelingen van Draghi en Wennink. Zo staat er dat het Nederlandse verdienvermogen onder druk staat. ‘Wanneer andere landen sneller in productiviteit groeien, raakt Nederland achterop. Het besef dat

elke euro die uitgegeven wordt, eerst verdiend moet worden, moet daarom weer centraal komen te staan.’

Het nieuwe kabinet reserveert verder extra geld voor innovatie, digitalisering en strategische technologieën. Via investeringsfondsen en publieke instellingen wordt geprobeerd om risicokapitaal te mobiliseren. Tegelijk blijft de uitvoering gematigder dan de rapporten adviseren. De investeringsbedragen zijn kleiner dan voorgesteld en grote structurele hervormingen blijven beperkt.

In het coalitieakkoord maken de drie deelnemende partijen ook opmerkingen over regeldruk. Zo staat er: ‘Onze ambitie blijft om onnodige nationale koppen op Europese regels te schrappen. Europese richtlijnen en regelgeving worden sneller en zoveel mogelijk 1-op-1 geïmplementeerd.’

Hier is Feenstra dus zeker over te spreken. Toch blijft de VVVF actiebereid. “De intenties van het kabinet kloppen, maar wij blijven de uitvoering met haviksogen volgen. Papier is geduldig en goede plannen hebben we al vaker gehoord. Uiteindelijk gaat het gewoon om concrete maatregelen. Onze eerste inzet blijft het verminderen van regeldruk.”

Daartoe werkte de VVVF eerder al mee aan onderzoek van het ministerie van Economische Zaken. “Voor ons gaat het bijvoorbeeld om disproportionele eisen aan ARIE-plichtige bedrijven, bedrijven met een aanvullende risico-inventarisatie en -evaluatie. En wij wijzen op het beleid voor zeer zorgwekkende stoffen. Vanuit de Europese Unie zijn er zo’n 400 stoffen gecategoriseerd als SvHC, (substances of very high concern). In Nederland hebben we circa 13.000 stoffen aangewezen als zeer zorgwekkend. Dat kan natuurlijk niet als we een eerlijk speelveld willen hebben.”

‘We komen niet vanzelf van de rapporten naar de benodigde actie, het is tijd dat de politiek er een klap op geeft’

DUURZAME OPLOSSINGEN VOOR VERF EN COATING

Onze hoogtepunten

SAIER Verpackungstechnik is uw specialist voor emmers, bakken en kuipen in alle vormen en volumes van 1 tot 30 liter. Onze emmers overtuigen door hun duurzaamheid: recyclebaarheid en herbruikbaarheid, eenvoudige hantering bij hoge belastbaarheid en op verzoek met gerecycled materiaal.

De S-range vult het aanbod aan met echte meerwaarde: geïntegreerde barrière- en peelfolies en ingelegde binnenemmers van licht foliemateriaal. Neem contact met ons op. Wij vinden de ideale oplossing voor uw wensen.

Bespreek de mogelijkheden
met Sarah Maier

SAIER
VERPACKUNGSTECHNIK

delingen: 6% loonsverhoging, automatische prijscompensatie én een 80-90-100-regeling. Dat is meer dan wat de bond eind 2025 nog acceptabel vond: de 3,1% lag in lijn met de (afgeleide) inflatiecorrectie. Het generatiepact moest echter concreter. Tien jaar geleden had de VVVF-cao een seniorenregeling die toen samen met de vakbonden is omgezet naar vier dagen extra vrij voor iedereen. De vraag is of alle werknemers die vier verlofdagen weer kwijt willen zijn ten gunste van een seniorenregeling. De VVVF had in het herziene eindbod desalniettemin een voorzet gegeven om te komen tot een regeling. De CNV-leden konden zich vinden in dit herziene eindbod. Vanwege de onrealistische eisen kon de VVVF niet ingaan op het ultimatum. Informatie: VVVF-ledennet

VVVF BRENGT LOONGEBOUW IN LIJN MET WML

Per 1 januari 2026 is het wettelijk minimum uurloon (WML) verhoogd naar 14,71 euro (bruto). In totaal neemt het brutominimumuurloon voor personen van 21 jaar en ouder, na afronding, toe met 2,15 procent ten opzichte van 1 juli 2025. De VVVF heeft het loongebouw hiermee in lijn gebracht. De verhoging geldt niet voor de loonschalen van de cao voor de bereide verf- en drukinktindustrie, omdat daar geen nieuwe cao is overeengekomen (zie het bericht hierboven). Informatie: VVVF-ledennet

AWVN: LOONAFSPRAKEN MOETEN LAGER

De gemiddelde loonafpraak moet dit jaar veel lager zijn dan in de afgelopen jaren. Dat stelt werkgeversorganisatie AWWN: 'In deze onzekere tijden moeten loonafspraken weer gaan passen bij de financiële draagkracht van een onderneming of sector. De tekenen dat Nederlandse bedrijven de concurrentieslag verliezen, zijn duidelijk. Na jaren van zeer hoge loonkostenstijging is het nu echt tijd om de toekomst centraal te stellen en daar roepen we vakbonden toe op.' Informatie: VVVF-ledennet

BROCHURE OVER PENSIOENTRANSITIE

Werkgevers en werknemers in de verf- en drukinktindustrie hebben eind 2025 de brochure 'Klaar voor het nieuwe pensioen' ontvangen. Pensioenfonds PGB geeft daarin inhoudelijke informatie over wat de overstap naar de nieuwe pensioenregeling inhoudt. Alles staat in de startblokken en de verf- en drukinktsector gaat naar verwachting per 1 januari 2027 over naar de nieuwe pensioenregeling. Informatie: VVVF-ledennet

VERZEKERDE PENSIOENREGELING OMZETTEN

Let op: ook de 'verzekerde pensioenregelingen' moeten uiterlijk per 1 januari 2027 zijn omgezet naar de nieuwe wetgeving onder de Wet toekomst pensioenen. Als werkgevers dit niet tijdig

Solvica

KERN

KLEUR EXACT GEDEFINIEERD

KLEURENSPECTROMETER
SAUTER JCS

nauwkeurig
betrouwbaar
veelzijdig

solvica.com

kern-sohn.com